

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntöne 31.10.2023, EPOELY/405/2022

Aihe Harjannevan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostus

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien Ilmatar Kauhajoki Oy:n tuulivoimapuistoa koskevaa ympäristövaikutusten arviointiselostusta. Tuulivoimapuisto sijoittuu Etelä-Pohjanmaalle Kauhajoen ja Kurikan kaupunkien eteläosaan Nummijärven ja Ikkelijärven väliselle alueelle. Hankealue sijaitsee yli 20 kilometrin etäisyydellä Kurikan ja Kauhajoen keskustoista, ja lähimmillään noin 3 kilometrin etäisyydellä Satakunnan maakuntarajasta ja Karvian kunnasta.

Hankealueelle suunnitellaan enintään 13 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on noin enintään 10 MW, voimaloiden roottorin halkaisija enintään 250 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 350 metriä. Hankealueen pinta-ala on noin 2 500 ha. YVA-menettelyssä tutkitaan kolme vaihtoehtoa:

- VE0: Hanketta ei toteuteta
- VE1: Toteutetaan enintään 13 voimalan hanke (10 kpl Kauhajoen ja 3 kpl Kurikan alueelle)
- VE2: Toteutetaan enintään 9 voimalan hanke, joka sijoittuu kokonaisuudessaan Kauhajoen kaupungin alueelle.

Satakunnan Museo ottaa kantaa ainoastaan Satakunnan osalta Harjannevan tuulivoimapuiston maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointiin sekä kulttuuriympäristöä koskevien lähtötietojen esittämiseen YVA-selostuksessa. Vaikutuksia arkeologiseen perintöön tai rakennusperintöön ei pääsääntöisesti aiheudu Satakunnan puolelle, joten museo ei ota kantaa vaikutusten arviointiin niiden osalta. Hankkeen sähkönsiirto tulisi jäämään kokonaan Satakunnan maakuntarajan ulkopuolelle, joten Satakunnan Museo ei ota kantaa sähkönsiirtovaihtoehtojen arviointiin.

Satakunnan Museo on antanut hankkeen YVA-ohjelmasta lausunnon 23.3.2022. Lausunnonaan museo kiinnitti huomiota YVA-ohjelman lähtötietojen puutteellisuuteen mm. Satakunnan maakuntakaavojen ja Karvian kuntakaavoituksen osalta sekä hankkeen vaikutusalueella Satakunnan puolella

sijaitsevien kulttuuriympäristö- ja maisema-alueiden osalta. Lisäksi museo huomautti, että 16 vuotta vanhaa, tuolloin 150 metrisille tuulivoimaloille tarkoitettua opasta ei voi hyödyntää 350 metriä korkeiden tuulivoimaloiden maisemallisten vaikutusten ja näkyvyyden arvioinnissa, koska korkeat voimalat tulevat näkymään huomattavasti kauemmaksi. Museo totesi lausunnossaan, että hankkeen tarkastelualueeksi valittu 15 km:n etäisyys oli lähtökohtaisesti riittävä, mutta on syytä vielä arvioida, onko tarpeen laajentaa tarkastelualueetta 20 kilometriin Karvianjärven maisemaa ajatellen. Museo esitti, että havainnekuvia tulee laatia Karvian osalta useista pisteistä Karvianjärven itä- ja länsirantojen kulttuuriympäristöistä. Havainnekuvien tulee olla riittävän isoja ja ne tulee laatia ihmissilmän havainnointia vastaavalla 50 mm optiikalla.

Satakunnan Museon kannanotto ympäristövaikutusten arviointiselostukseen

Satakunnan Museo näkee, että YVA-selostuksessa Satakuntaa koskevissa lähtötiedoissa kulttuuriympäristön alueet ja kohteet sekä maisema-alueet on esitetty riittävästi kuvan 62 kartassa sekä varsinaisessa tekstissä.

Lähtötietoihin liittyen museo haluaa huomauttaa, että Satakunnan maakuntakaavan uusiminen on parhaillaan käynnissä. Uutta maakuntakaavaa varten toteutettu Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi valmistui vuonna 2023 (Niina Uusi-Seppä/Ramboll). Raportti luettavissa osoitteessa <https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2023/06/Satakunnan-kulttuuriymparistot-raportti-310523-saavutettava.pdf>. Maakunnallisesti merkittäviksi arvoitettujen kohteiden ja alueiden rajaukset kuvausteksteineen on tulossa kevään aikana Y-pakki-sovellukseen (www.y-pakki.fi).

Satakunnan Museo näkee, että havainnemateriaali on kuitenkin Satakunnan osalta edelleen puutteellinen. Museo on maininnut YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan: *Arviointimenetelminä näkyvyys- ja maisema-analyysi asiantuntija-arvioina ovat välttämätön pohja vaikutusten arvioinnille. Näiden lisäksi suunniteltuja havainnekuvia tulee Karvian osalta laatia useista pisteistä Karvianjärven itä- ja länsirantojen kulttuuriympäristöistä.*

Näkymäanalyysin perusteella hankkeella tulee olemaan maisemallisia vaikutuksia Karvianjärven ympäristöön. Tästä huolimatta havainnekuviissa Satakunnan osalta kuvauspaikaksi on valittu ainoastaan Karvianjärven itärannalla 14,4 km:n päässä sijaitseva Karviankylän RKY-alue. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee myös Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuja maakunnallisesti merkittäviä yksittäiskohteita (Satakunnan rakennusperintö 2005) sekä Karvianjärven

länsirannalla lähimmillään vain noin 5,5 km:n etäisyydellä hankealueesta sijaitseva maakunnallisesti merkittävä maisema-alue *Karvian kulttuurimaisema*. Satakunnan Museo toistaa jo ympäristövaikutusten arviointiohjelman koskevassa lausunnossaan esittämän kantansa, että havainnekuvia tulee Karvian osalta laatia kattavasti *useista pisteistä* Karvianjärven itä- ja länsirantojen kulttuuriympäristöistä.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Junnila
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä